

Tutkimusosio

Kansalaiset tulevaisuudesta: Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen paranee – asumisen hinta ja kuntatalous huolenaiheita

Suomalaisten enemmistö odottaa kehityksen omassa maakunnassaan kulkevan huonompaan suuntaan kuudessa asiassa. Nämä asiat ovat asumisen hinta (66 % odottaa huonompaa kehitystä), maakuntaan kuuluvien kuntien taloudellinen tilanne (59 %), terveys- ja sosiaalipalvelut (57 %), maakunnan taloudellinen tilanne (56 %), rikollisuus (50 %) ja maahanmuuton ongelmat (50 %). Asukkaiden toimeentuloa ja henkistä mielialaa koskevat odotukset ovat myös melko pessimistisiä.

Myönteisimmiksi näkemykset kääntyvät, kun vastaajat arvioivat luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä (47 % odottaa parempaa), kauppapalveluja ja kulutusmahdollisuuksia (40 %) sekä harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia (40 %). Aika moni odottaa parempaa tulevaisuutta myös koulutusmahdollisuuksien (38 %) ja työllisyystilanteen osalta (37 %). Kuntien ja maakunnan talouden kuitenkin epäillään asettavan rajoitteita odotusten toteutumiselle.

Aiempaa suurempi osa uskoo kuntien talouden heikentyvän ja tarjolla olevien työpaikkojen vähentyvän seuraavan kymmenen vuoden aikana

Näkemykset ovat muuttuneet viimeisen neljän vuoden aikana jonkin verran. Aiempaa useampi on vakuuttunut, että koulutusmahdollisuudet, päätöksenteon vastuullisuus, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen kehittyvät parempaan suuntaan.

Aiempaa selvästi pessimistisemmin arvioidaan kuntien ja maakunnan taloustilannetta, työpaikkakehitystä, yritysten elinvoimaisuutta ja kulutusmahdollisuuksia. Entistä useampi on vakuuttunut myös siitä, että kotimaakunnan asukkaiden elintaso kehittyi heikompaan suuntaan. Usko elinolojen yleiseen huonontumiseen maakunnissa on kasvanut.

Eniten optimismia Pirkanmaalla ja pessimismii Etelä-Savossa

Maakuntien eroja tulevaisuususkossa verrattiin indeksiluvulla, joka kertoo, paljonko maakunta poikkeaa asukkaiden odotusten osalta optimistiseen tai pessimistiseen suuntaan koko maan keskiarvosta arvioitaessa kaikkia 23 osa-aluetta kokonaisuutena.

Kokonaiskuvassa Länsi-Suomessa (pl. Satakunta) ja Uudellamaalla on enemmän optimismia tulevaisuuteen kuin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Tässä suhteessa kuva on ollut saman tyyppinen koko 2000-luvun. Optimistisimmien oman maakunnan tulevaisuuteen suhtautuvat Pirkanmaan, Keski-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Kanta-Hämeen asukkaat. Pessimistisimmät maakuntien asukkaat tällä tavalla mitattuna asuvat Etelä-Savossa, Kainuussa, Pohjois-Savossa ja Lapissa.

Hieman vastaavaan tulokseen tullaan myös, kun verrataan maakuntien optimismia ja pessimismia mittarina elinolojen kokonaiskehitys. Samat viisi maakuntaa Keski-Pohjanmaasta Kanta-Hämeeseen ovat optimistisimpia; Etelä-Savo ja Kainuu pessimistisimpiä.

Pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla nähdään kehityksen etenkin työllisyyden ja taloudellisen toimeentulon osalta kulkevan keskimäärää useammin parempaan suuntaan. Sen sijaan asumisen kustannusten, luonnon ja ympäristön tilan sekä maahanmuuton ongelmien osalta uusmaalaisien ja pääkaupunkiseudun asukkaiden visiot ovat keskivertoa pessimistisempiä.

Maaseutumaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa varsin moni arvioi elinolojen yleisesti ottaen huonontuvan. Näissä kunnissa ollaan myös keskimäärää useammin vakuuttuneita siitä, että kuntatalouden tila, työllistymisnäkyvät ja asukkaiden toimeentulo maakunnassa heikkenevät seuraavan kymmenen vuoden aikana. Myös liikenneyhteyksien otaksutaan heikkenevän.

Sosiaalinen hyväosaisuus selittää eräiltä osin näkemyksiä asuinmaakuntien tulevaisuudesta. Heikommin koulutetut, työntekijät ja pienempituloiset ovat keskimäärää useammin huolissaan työllisyyden, toimeentulon, rikollisuuden ja maahanmuuton ongelmien kehityksestä asuinmaakunnassa. Korkeasti koulutetut ja hyväosaiset ovat pääsääntöisesti optimistisempia. Korkeasti koulutettujen huolet suuntautuvat hieman keskimäärää useammin kuntatalouden tilaan.

Naisten ja miesten erot eivät ole valtavan suuria. Naiset ovat kuitenkin miehiä useammin huolissaan terveys- ja sosiaalipalveluiden sekä luonnon ja ympäristön tilan kehityksestä asuinmaakunnassa. Miehet odottavat naisia yleisemmin, että päätöksenteon vastuullisuus heikkenee, kuntien talous rapautuu ja maahanmuuton ongelmat lisääntyvät.

18–30-vuotiaat ovat monissa kohdin keskimäärää optimistisempia Nuorista keskimäärää useampi uskoo päättäjien vastuullisuuden lisääntyvän, talousongelmien helpottuvan, rikollisuuden vähentyvän ja suvaitsevaisuuden lisääntyvän omassa maakunnassa. Ikääntyneemmät, etenkin 51–60-vuotiaat, ovat nuoria useammin huolissaan monista asioista maakunnassa. He uskovat työllisyyden, maahanmuuton, rikollisuuden, elintason ja henkisen mielialan omassa maakunnassa kehittyvän huonoon suuntaan.

Perussuomalaisten kannattajia vaivaa alakulo, hallituspuolueiden tukijat näkevät auringon sarastavan

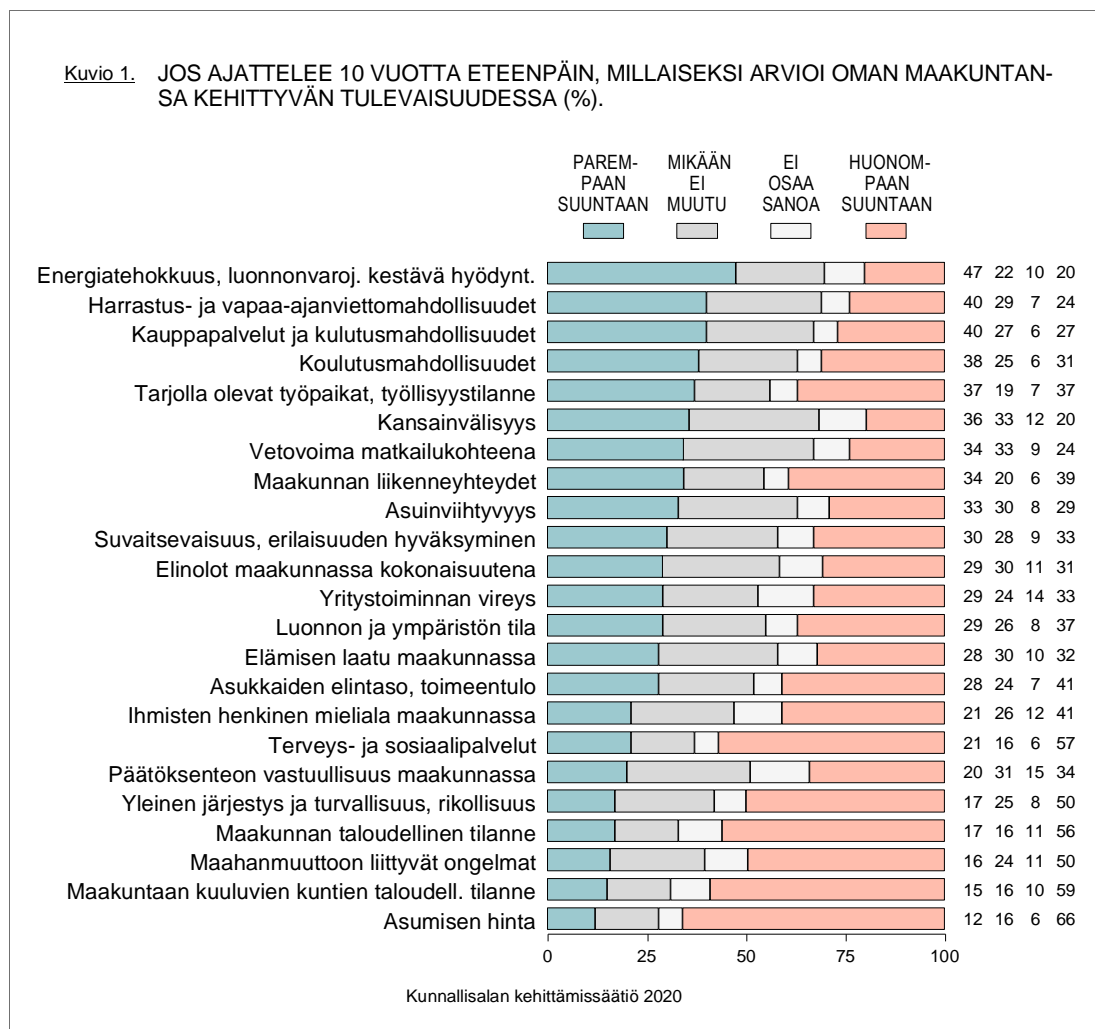
Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin oman maakunnan tulevaisuudesta. Eri puolueiden kannattajilla on jokseenkin yhteinen näkemys siitä, että luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet muuttuvat vastaisuudessa parempaan suuntaan. Yleisimmät huolet ovat myös pitkälle samoja. Kipupisteiksi oletetaan etenkin asumisen hinta, kuntatalous sekä terveys- ja sosiaalipalvelut.

Hallituspuolueiden kannattajat ovat selvästi keskimäärää toiveikkaampia asuinmaakunnan kehityksen osalta kuin muiden puolueiden tukijat. Perussuomalaisten tukijat poikkeavat kaikista muista selvästi. Heidän mielestään kehitys on omassa maakunnassa kulkemassa vääjäämättömästi miltei kaikissa asioissa huonompaan suuntaan, valo ei sarasta oikeastaan ollenkaan.

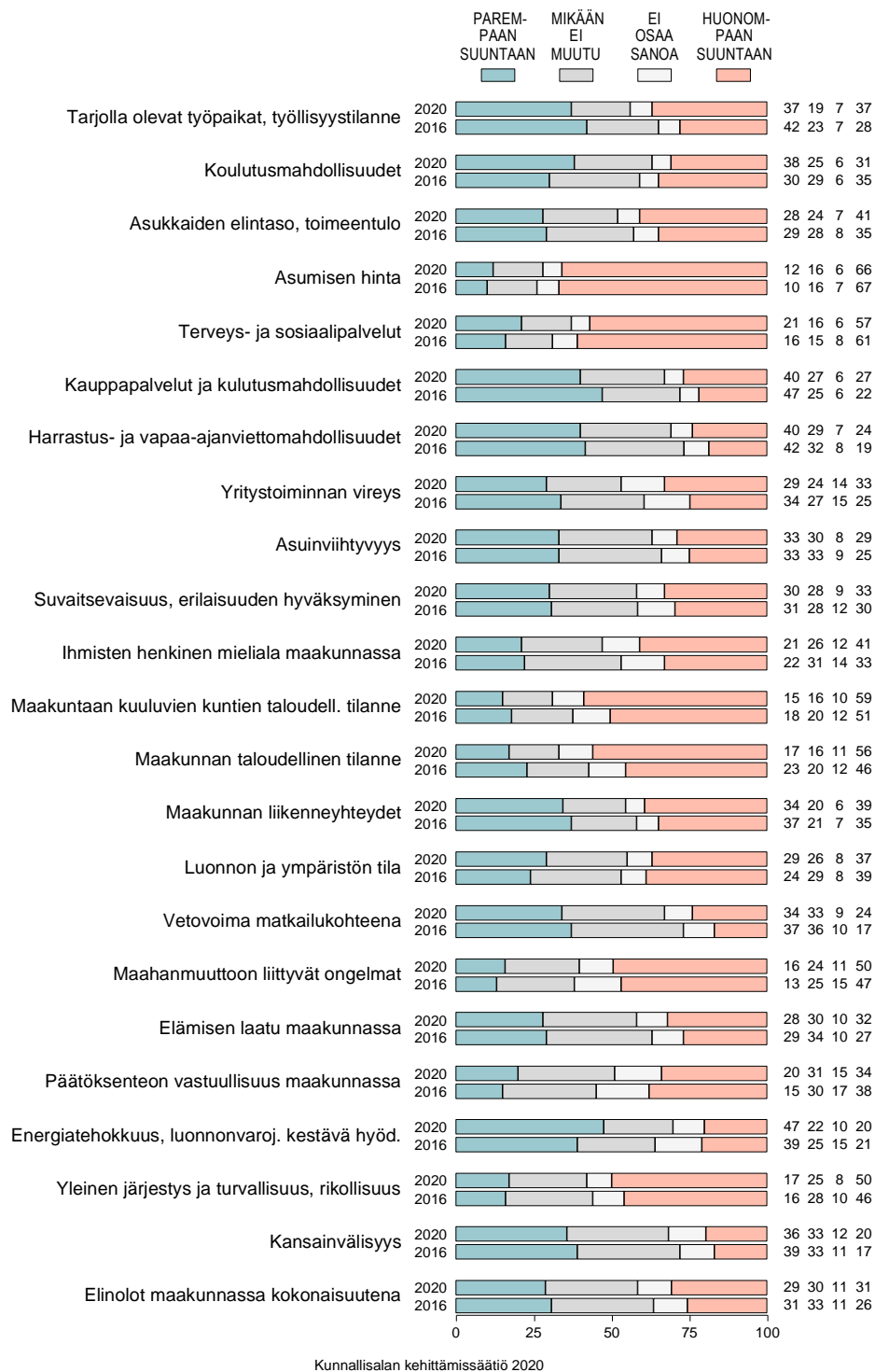
Tutkimuksen taustatiedot. Maakuntapuntari-tutkimuksessa selvitettiin näkemyksiä oman maakunnan kehityksestä. Vastaajille esitettiin lista asioita (23) ja kysyttiin, millaiseksi arvioi oman maakunnan kehityksen seuraavan kymmenen vuoden aikana. Sama kysymys esitettiin vastaajille neljä vuotta aikaisemmin joulukuussa 2016. Maakuntien kokonaisvertailussa (kuvio 1mx) jokaiselle maakunnalle laskettiin ensin 23 osa-arvion erot koko maata koskeviin tuloksiin. Tämän jälkeen laskettiin osa-arvioiden erojen keskiarvot kaikissa maakunnissa.

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa marraskuussa 2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 4 516. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

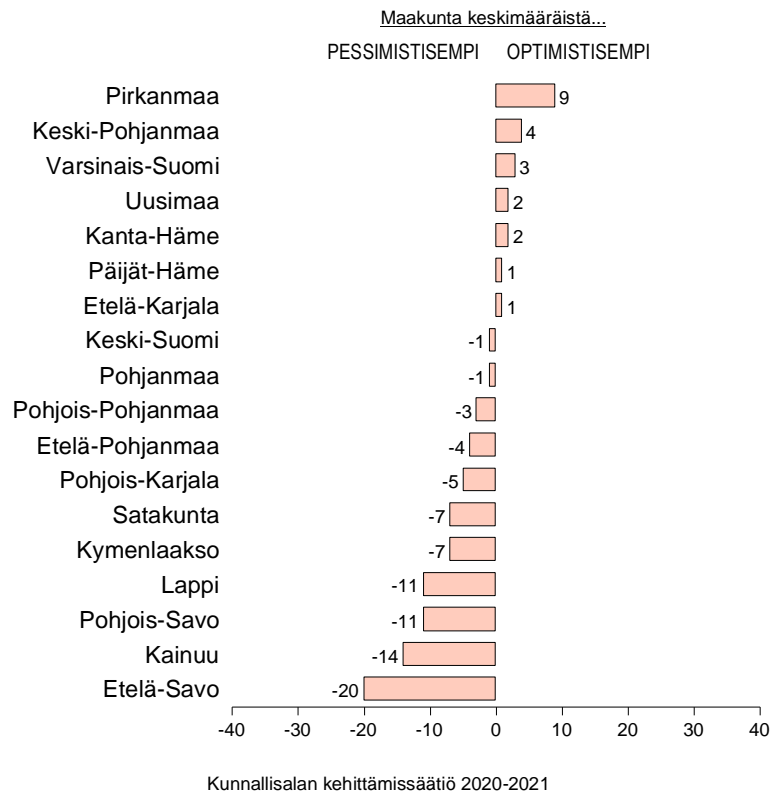
Kuvio 1t. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ARVIOT VUOSINA 2016 JA 2020 (%).

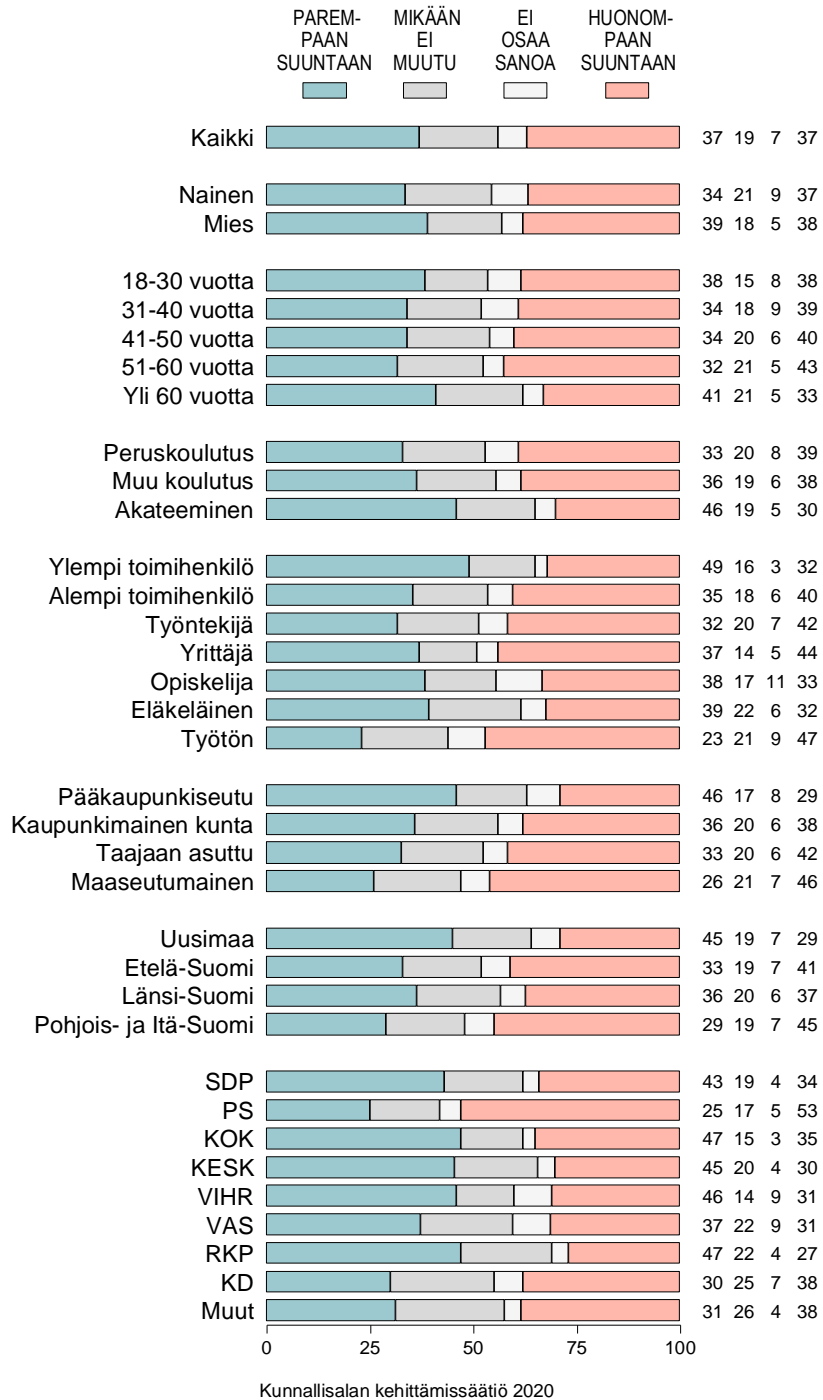
Kuvio 1ti. MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MUUTOKSET ODOTUKSISSA 2016 - 2020 (muutosindeksiluvut*).

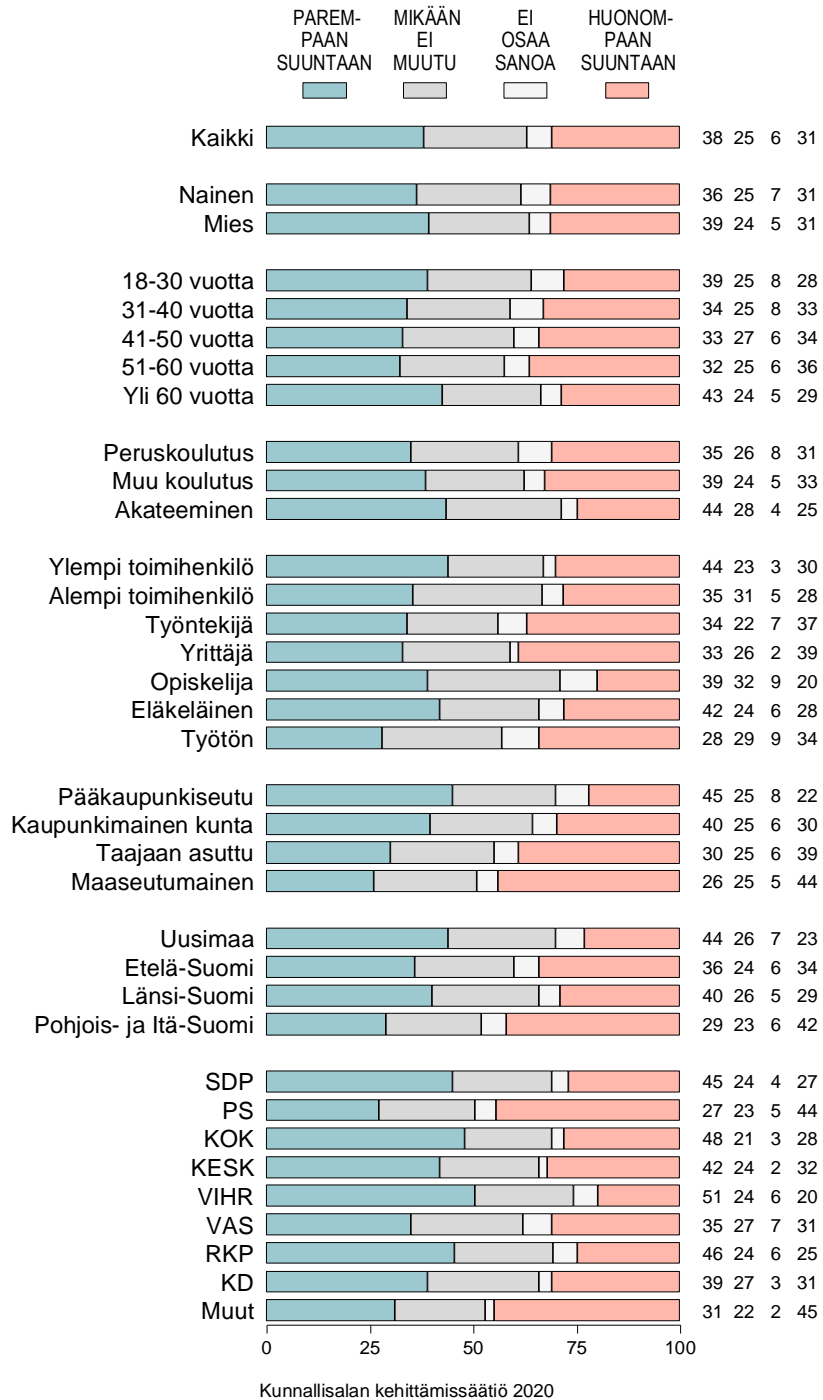
Kuvio 1mx. MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN: MAAKUNNITTAISET KOKONAI SARVIOT VERRATTUNA VALTAKUNNALLISIIN ARVIOIHIN (23 näkökohdasta las- kettujen ero-/muutosindeksilukujen keskiarvot maakun- nittain).

Kuvio 1-1e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: TARJOLLA OLEVAT TYÖPAIKAT, TYÖLLISYYSTILANNE (%).

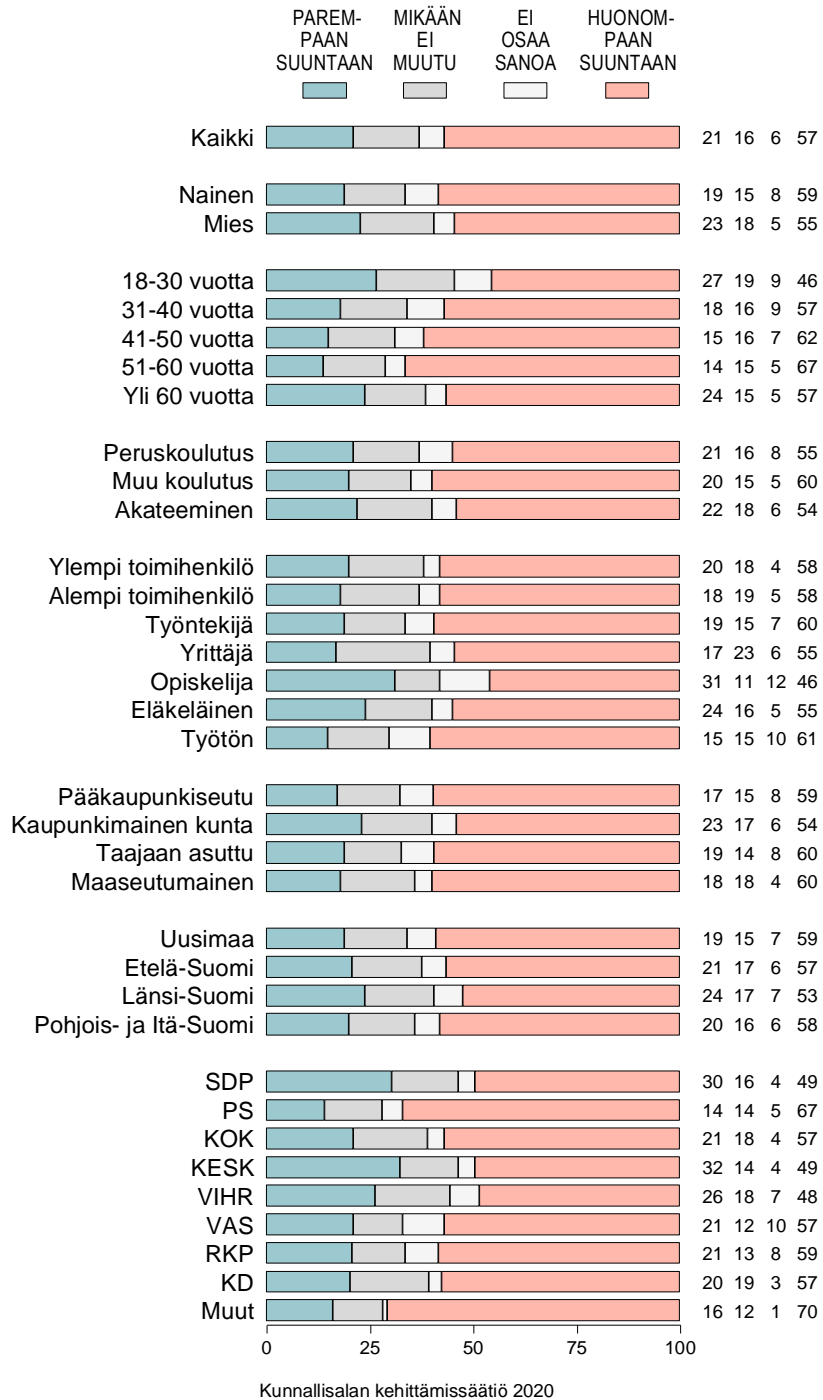

Kuvio 1-2e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KOULUTUSMAHDOLLISUUDET (%).

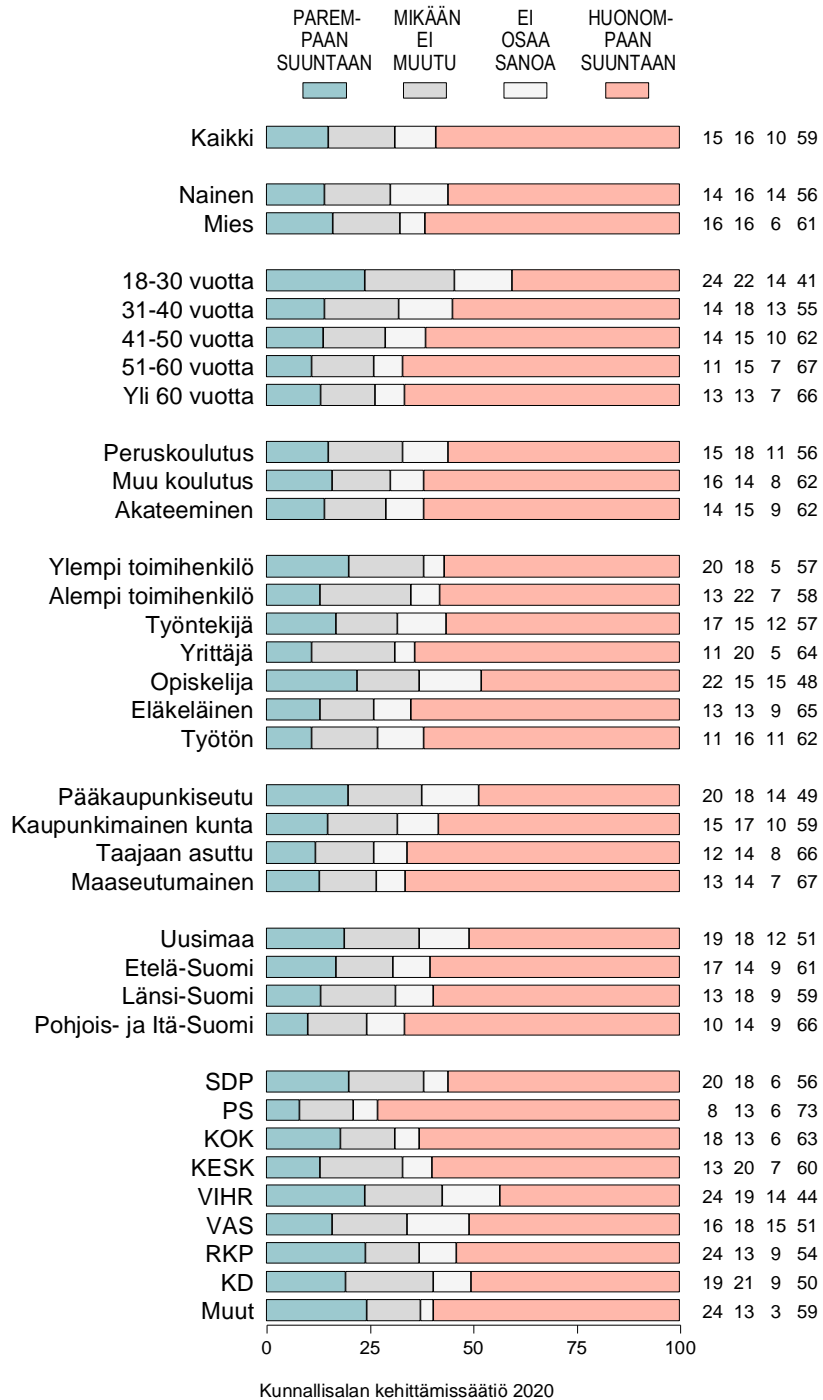

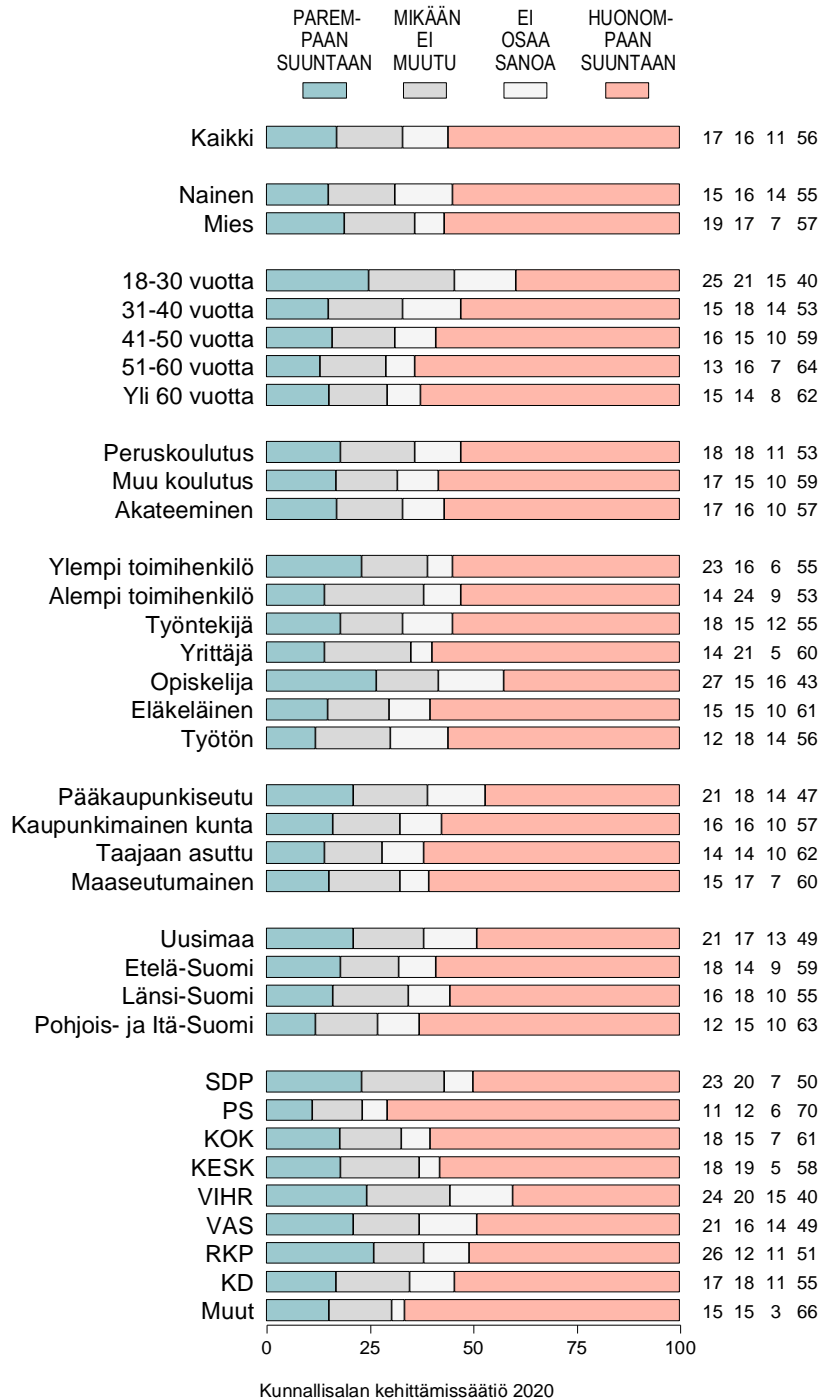
Kuvio 1-5e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT (%).

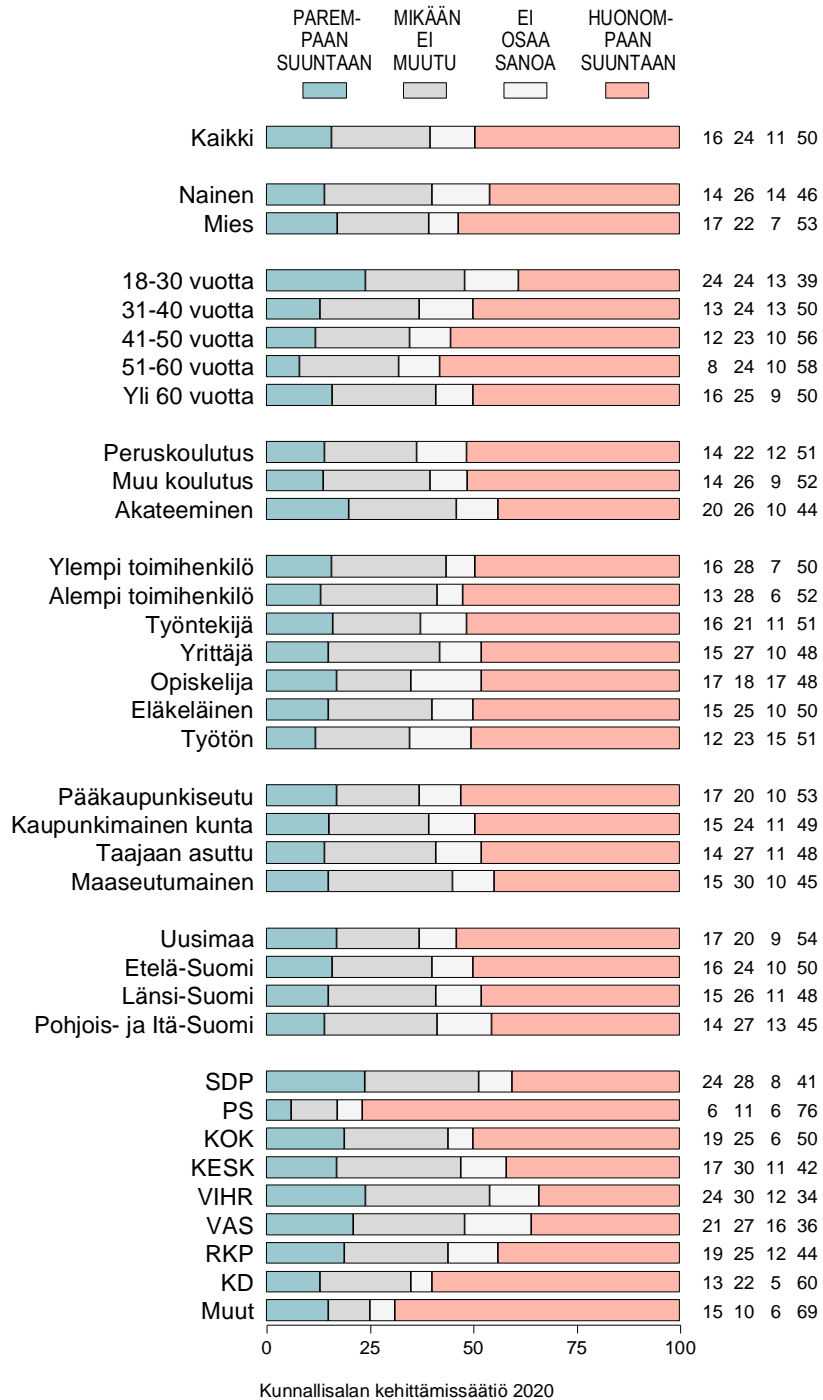
Kuvio 1-12e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAKUNTAAN KUULUVIEN KUNTIEN TALOUDELLINEN TILANNE (%).

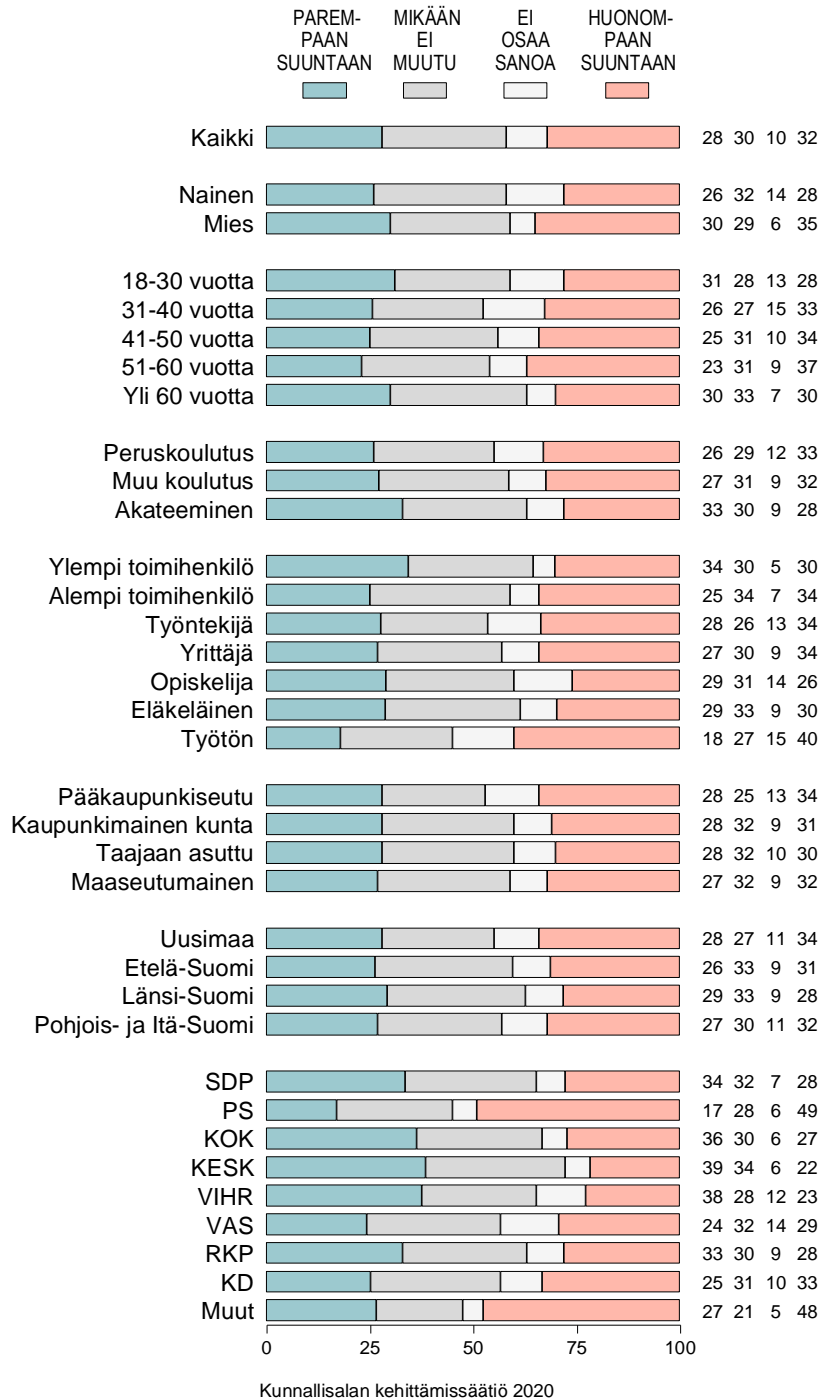
Kuvio 1-13e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAKUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE (%).

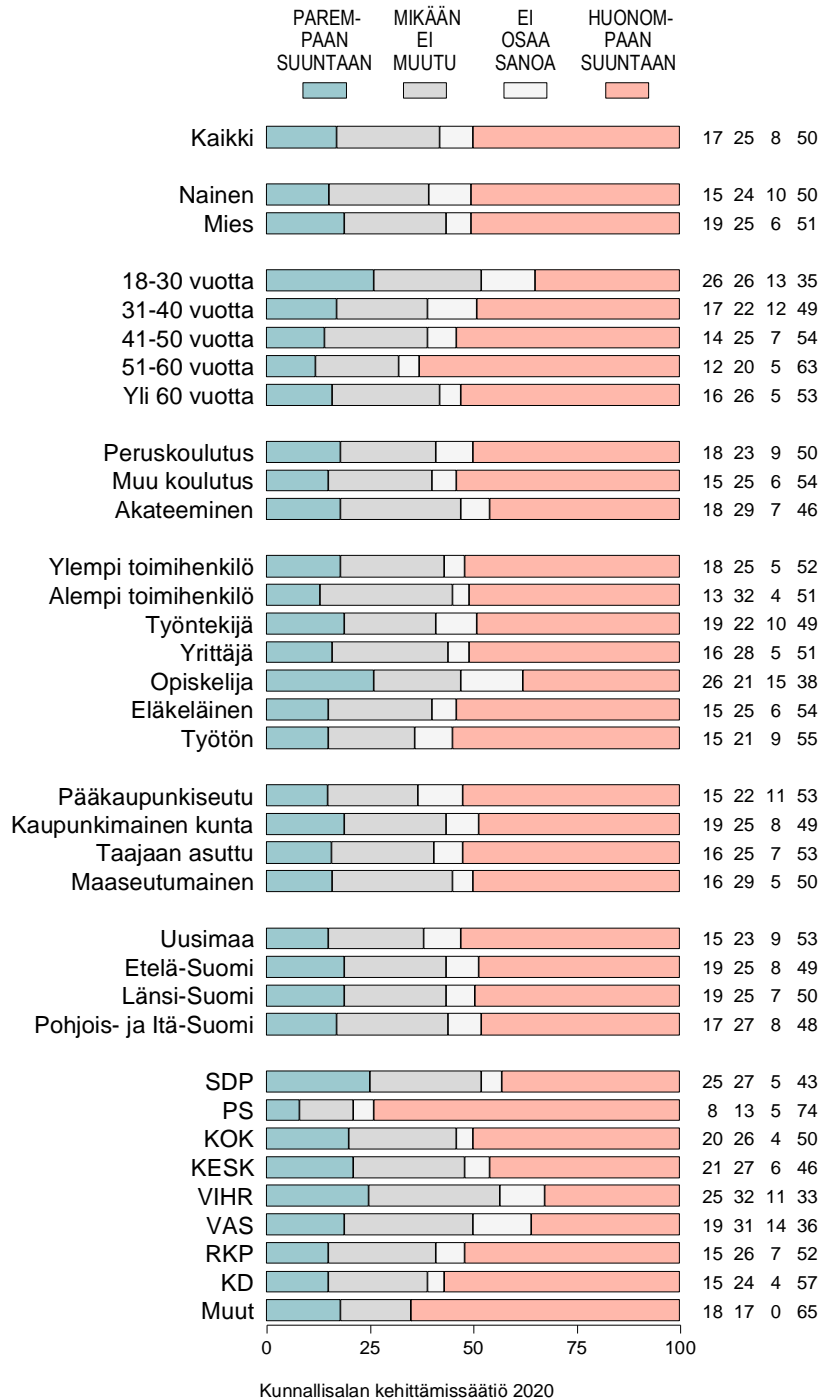
Kuvio 1-17e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAHANMUUTTOON LIITTYVÄT ONGELMAT (%).

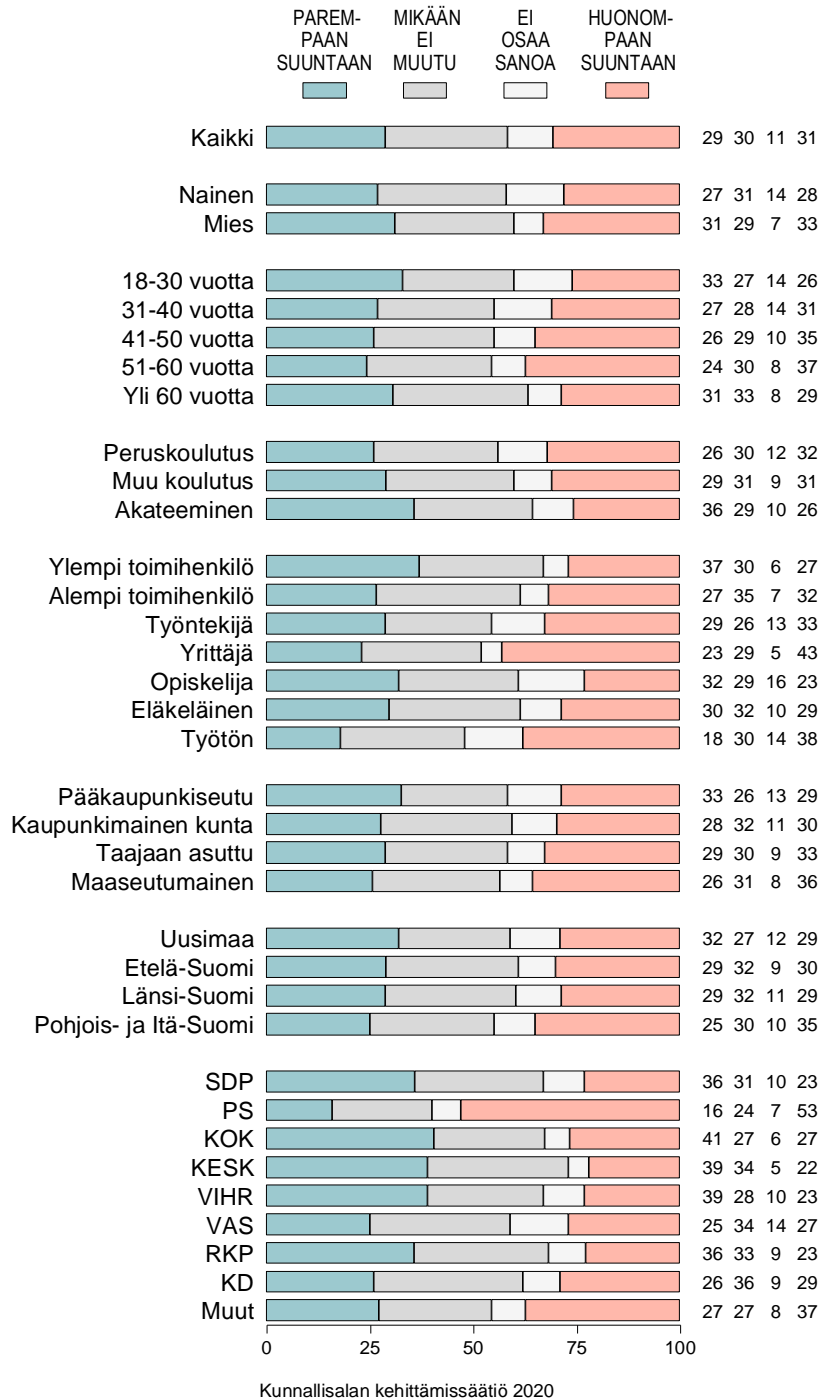
Kuvio 1-18e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ELÄMISEN LAATU MAAKUNNASSA (%).

Kuvio 1-21e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: YLEINEN JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS, RIKOLLISUUS (%).

Kuvio 1-23e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ELINOLOT MAAKUNNASSA KOKONAISUUTENA (%).

Kuvio 1-23m.

MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN: ELINOLOT MAAKUNNASSA KOKONAISUUTENA (%).

